

POTKAL POTKAN POTKANA - V ĀĀECHĀ•CH

NedĀle, 15 duben 2018

VĀtšina lidí od sebe krysu a potkana nerozezná. Potkan je vĀtší, silnĀjší a krysu u nás uĀ¾ v podstatĀ z pĀ™írody vytlaĀil. Krysám se lépe daĀ™ilo v dĀ™evĀných stavbách, kterým uĀ¾ u nás odzvonilo. Potkani jsou inteligentní, a dĀsivĀ rychle se mnoĀí. Protáhnou se kaĀdým otvorem, jsou Āraví a nepĀ™ímo zpĀsobili smrt milionĀ lidí.

V ĀĀeské republice je situace opravdu hrozná, horší neĀ¾ hrozná. Jen v našem hlavním mĀstĀ je tĀcht úĀ¾asných zvíĀ™átek aĀ¾ pĀt milionĀ – coĀ¾ znamená, Ā¾e kaĀdý z nás, vĀetnĀ miminek, si „pĀstuje svých pĀt potkanĀ. Potkani mají obdivuhodnou výdrĀ¾, a to v mnoha ohledech. PĀ™eĀ¾ijí pád z výšky aĀ¾ 15 metrů, problémĀ zvládají i plavání – vydrĀí šlapat vodu aĀ¾ 3 dny v kuse. Vylezou prý aĀ¾ do 13 patra… Potkani také výbornĀ odolávají jedĀm. Vypracovali si na to nĀkolik strategií, které se ale v rĀzném prostĀ™edí mĀní a vyvíjejí. Například ochutnávají jen malé kousky potravy, a teprve kdyĀ¾ se uká¾e, Ā¾e je neškodná, tak ji zaĀnou konzumovat ve vĀtším mnoĀstvĀ. DNA potkanĀ se také mĀní; vyvíjejí si postupnĀ odolnost proti vĀtšinĀ standardních jedů, mnoĀí se neskuteĀnou rychlostí. Samice se mĀ¾e bĀhem šestihodinového období plodnosti spĀ™it aĀ¾ s 500 samci – a toto období má za rok 15 krát. Potkaní kluci se mohou pá™it od vĀku tĀ™í mĀsícĀ aĀ¾ do smrti neustále – umírají ve vĀku kolem tĀ™í let. Jeden pár tedy podle magazínu Discover mĀ¾e za rok pĀ™ivést na svĀt aĀ¾ 2000 mlĀďat. PĀ™edstava… Pokud je necháte mnoĀit se, doká¾í bĀhem nĀkolika málo mĀsícĀ svou populaci znásobit – pokud mají dostatek potravy. A to ve mĀstech, kde v popelnicích skonĀí asi 40 procent potravin, opravdu není problém.

Jsou bojovní. V 19. století byly v Anglii velmi rozšíĀ™ené souboje potkanĀ se psy. V ohrazeném prostoru proti velkému psu vypustili stovku potkanĀ. Potkani podle dochovaných pramenĀ vítĀzili prakticky vĀ¾dy. Ano, společnĀmi silami mohou zabít i velkou koĀ™ist, dokonce i ĀlovĀka. A pĀ™enesenĀ i miliony - protoĀ¾e pĀ™enĀšejí pĀknou Ā™ádku nemocí. NapĀ™íklad Weilovu Āloutenku, leptospirózu, salmonelózu, myší tyfus, tuberkulózu, krysí skvrnivku a také tularemii. Mají také na svĀdomí morovou epidemii v EvropĀ. ZemĀ™elo na ni 25 milionĀ lidí – prakticky celá tĀ™etina Evropy. ALE – zase zapracovala EU: Podle naĀ™ízení EU uĀ¾ jsou volnĀ prodejné výrobky (jedy na hubení potkanĀ jen s níším obsahem úĀinnĀ látky do 0,003% hmotnosti tj. do 3mg/kg. A navíc maximální hmotnost individuálního balení pro neprofesionální uĀivatele byla omezena u obilných zrn, mĀkkých návnad a granulí na 150g, u voskových bloků pak na 300g. Domestikovaný potkan V roce 1901 se konala první výstava potkanĀ, která také zahájila první boom potkana coby domácího zvíĀ™ete. Velká vlna jeho oblíbenosti pĀ™ila potom v 70. a 90. letech minulého století. Dnes patří potkan mezi oblíbené mazlíky dĀtĀ Āijících v bytech. Vše vlastnĀ zaĀalo podivem ĀlovĀka nad potkany nezvyklé barev. Místo toho, aby je lidé hubili, rozhodla se společnost potkany šlechtit. Mezi oblíbené patĀ™ili hlavnĀ albíni. Hlodavci se zaĀali prodávat nejen vĀdcĀm do laboratoĀ™í, ale i bohĀĀm, kteĀ™í je chovali jako nezvyklého domácího mazlíka. Dlouhým chovem v zajetí potkani krotli, stávali se pĀ™ítulnými a zcela neagresivními, celkovĀ se jim mĀnil charakter.

zajímavé, co?
d@niela